

Qua. 1670. deſign. S. C. Hæſterſis.

UVA. BHSC

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

NIGRITÆ IN SCRUTANDIS VENIS METALLICIS
 ab Hispanis in Insulas ablegantur.

A Tritis & penè absumptis continuo labore Hispaniolæ Insulæ incolis, Hispani aliunde mancipia conquirere cœperunt, quorum ministerio in perfodiendis montibus, venis que metallicis perscrutandis uterentur. Itaque redemptis sua pecunia, & accitis ex Guinea Quartæ Africæ partis Provincia mancipiis Æthiopicis sive Nigritis, illorum porro opera usi sunt, donec temporis successu quicquid in ea Insula metallicarum venarum inesset, exhaurirent. Nam ut Lusitani eam Africæ partem, quam ipsi Guineam (incolæ Genni aut Genna appellant) sibi subjectam reddiderant, singulis annis aliquot incolarum centurias exteris nationibus divendebant, quæ mancipiorum vicem supplerent.

A 2 Nigritæ

NIGRITÆ EXHAUSTIS VENIS METALLICIS
 conficiendo faccharo operam dare debent.

2

Nigritarum ergo opera usi sunt Hispani initio in scrutandis venis metallicis: verum postquam illæ fuerunt exhaustæ, horum ministerio uti cœperunt ad molas trusati- les, quæ sacchariferas cannas comminuunt, ad saccharum coquendum & cogen- dum: in quo ministerio etiamnum hodie magna ex parte occupantur. Nam cum ea Insula humida sit, & calida, minimo negotio saccharifera canna sive arundines succrescunt, ex quibus contulis, deinde in lebetes coniectis, & decoctis, postremum ritè expurgatis & in sac- charum concretis, magnum quæstum facere solent. Uruntur præterea istorum Nigritarum opera in pascendis armentis, & reliquis rebus administrandis, quæ necessariæ sunt ad suos usus.

A 3 Nigritæ

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

E D ut extrema quorundam Hiſpanorum crudelitas eſt, contingit plerunque ut volentes caſtigare mancipiorum ſuorum vel negligentiam in abſolvendo penſo, aut delictum admiſſum, aliamve ob cauſam: cum noctu domum redibant, non præberetur illis cœna, ſed induſium (ſi quod habebant) detraheretur, in humum abjicerentur, & colligatis pedibus manibusq; nudi cæderentur, vel loris aut funiculis, donec univerſum corpus ſanguine perfunderetur. Hoc peracto, picis libram, vel alioqui ferventis olei olivarum ſenſim inſpergebant in vulnera, denique captivi ſive braſiliani pipetis pollinem aqua maceratum illinebant, atque in menſam ſubſtraram ſive aſſerem extendebant ſuper injecta manica aut levi tegumento, atque ita relinquebant, donec hero ſuo fatiſ validi viderentur, ad opus perſequendum.

Non deſunt tamen, qui alia ratione in ſua mancipia animadvertant: nam in hunc modum caſa, in terram ſcrobe facta defodiunt, ut præter caput nihil extet, prædicantes ſe id in mancipiorum commodum facere, ut ſcilicet humus ſanguinem concretum & corruptum diſſolvat corpusque integrum conſervet. Cæterum ſi quis pereat (ut ſæpe evenit propter doloris vehementiam) liber eſt herus (ſecundum Hiſpanicas leges) ſi alterum, deſuncti loco, Regi donet.

Nigritæ

NIGHT & NON ABREVIATO QUOTIDIANO
per il medico di famiglia

È un volume di medicina pratica, scritto da un medico di famiglia, che tratta delle malattie comuni e delle loro cure. Il libro è diviso in due parti: la prima tratta delle malattie acute e la seconda delle malattie croniche. In ogni capitolo sono descritte le cause, i sintomi, il decorso e il trattamento delle diverse malattie. Il libro è molto utile per il medico di famiglia che ha bisogno di un volume di consultazione pratica e completa.

NIGRITÆ OB HISPANORUM CRUDELITATEM
 fugiunt, aliquot Hispanos cædunt, sed tandem ab Hispanis
 variis suppliciis adficiuntur.

His crudelitibus Hispanorum, irritati Nigrity nonnulli, secessionem à suis heris faciunt & diffugiunt, atque tanquam desperabundi per Insulam vagantur, ergastula confringunt, suæ nationis mancipia cogunt, quotquot comprehendere Hispanos possunt, cædunt, & in talem numerum excrescunt, ut plurimum negotii Hispanis facessant. Qua re considerata Admiralius Ludovicus Columbus re cum Præside & Auditoribus consiliis (quod apud S. Dominicum est) communicata, militem cogit, mancipia persequitur, eorum nonnulla spe libertatis proposita, ad se allicit & corrumpit, illorum opera, reliquorum diverticula agnoscit, noctu quædam somno sepulta, ut pecudes occupat, cædit, & quædam ad exemplum de arborum ramis suspendi jubet. Ea res initio Hispanis fatis commode quidem cessit, sed mancipia suo malo edocta, diligentiores in posterum adhibuerunt operam in excubiis faciendis, & subinde fuerunt superiora Hispanis.

B Hispani

RIGHT & OR MARRIAGE CONTRACT
MARRIAGE CONTRACT

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

HISPANI OCCUPANT GALLICAM NAVEM
pusillanimitate Præfecti navis Gallicæ.

5

PRÆSIDES Regii Consilii in urbe S. Dominici, intelligentes binas naves Gallicas prædamegisse in mari, non procul ab ea urbe, quinque naves instruunt (quarum duæ majores) ad Gallos persequendum. Conspicis tot navibus, Cantabri, qui in altera Gallica erant, metuentes, ne capti supplicio afficerentur tanquam proditores, cum essent subditi Regis Hispaniæ, vela expandunt & fugã capessunt. Præfectus alterius Gallicæ navis, diffidens se solùm cum iis, qui in nave erant, tot hostibus posse resistere: auctor est omnibus suis, depositis armis, se in manus dent Hispanorum, contra fremente maxima fuorum parte, præsertim eo, qui æneis tormentis præfectus erat, affirmante se quaternis ictibus hostium prætoriam navem depressurum, nec mora, igne injecto tormentum in hostes explodit, eoque ictu hostium prætoriam valde affligit, denuo tormentum explodere volenti, navis Præfectus ignem adimit: atque sola ejus pusillanimitate Galli in hostium potestatem veniunt, & ad S. Dominici urbem captivi ducuntur tantã pompã ac incolarum lætitiã, ac si tota Gallia sub jugum Hispanorum venisset. Navis, anchoris, rudentibus, velis reliquoq; nautico apparatu exarmata, in altum ducitur & crematur.

B 2 Galli

The first of these was the establishment of a
 factory at Surat in the year 1608. This was
 the first step towards the acquisition of a
 permanent settlement in India. The second
 was the establishment of a factory at
 Madras in the year 1612. This was the
 first step towards the acquisition of a
 permanent settlement in the South of India.
 The third was the establishment of a
 factory at Bombay in the year 1668. This
 was the first step towards the acquisition
 of a permanent settlement in the West of
 India. The fourth was the establishment
 of a factory at Calcutta in the year 1757.
 This was the first step towards the
 acquisition of a permanent settlement in
 the East of India.

GALLI HISPANOS FUGANT, ET URBEM HANAVÀ
 magnâ pecuniâ summa mulctant.

AÑO MDXXXVI. Navis Gallica in Havanæ portum ingreditur: qui in navi erant Galli urbem occupant, eam, ne incendio fœderetur, Hispani septingentorum ducatorum precio redimunt. Galli, pecuniâ acceptâ, abeunt. Sed cum dolore afficerentur Hispani, unicam Gallicam navem, leges illis imposuisse: postmodum, tres onorarias magnas naves, quæ eo appulerant, jubet urbis Præfectus, auro, argento, aliisque mercibus exonerare, & Gallicam navem perfequi. Exoneratæ naves portu egrediuntur, singulæ cymbam suam de puppi religatam trahentes. Quierant in Prætoria Hispanorum navi, quæ reliquas præcebat, Gallicam assequuti, soli non audent eam aggredi: sed reliquos expectandos censent. Galli animadvertentes hostes nec satis firmo neque confidenti esse animo, primi sua tormenta in Hispanos explodunt. Quia tæ adeo perturbati fuerunt Hispani, ut abjecta omni sese defendendi cura, in scapham suæ navis alligatam transilirent & fugerent: & scapha pondere depressa quidem fuit, qui verò inerant, natando in terram pervenerunt. Qui in secunda vehebantur navi, videntes prætoriam à suis militibus desertam, similiter fugerunt, & qui etiam in tertia erant. Ista ratione Galli, qui initio sibi metuebant à periculo lætitiâ perfusi, tres eas naves occupant, & cum eo apparatu Hanavam regrediuntur, atque totidem, quæ & prius, aures à civibus extorquent: deinde abeunt.

[Faded, illegible text block]

HORRETA, quæ in Insula Cuba est, à Gallis occupatur, in qua exiguam prædam inveniunt, quia Hispani, aliquoties ante à Gallis spoliati, omnem ferè suppellectilem in suis prædiis repositam adservabant. Occupatis tamen in conquirenda præda Gallis, bini Hispani mittuntur, qui observarent, quantus esset Gallorum numerus: eo tamen prætextu, ut cum illis agerent de captivorum lytro, & oppido ab incendio redimendo, Gallorum Tribunus sex aureorum ducatorum millia poscit: excusare illi paupertatem, atque si omnes omnium incolarum facultates in unum consentur, non posse tantam summam efficere: se tamen ad Concilium ea, quæ intellexerunt relato, & posttridie responsum daturus. Interea tamen Hispani, perter quorundam sanjoris judicii mentem, arma parare, & adjunctis sibi Æthiopibus mancipiis, intempesta nocte in Gallos impetum facere, existimantes illos somno obrutos oppressuros, quatuor Gallos occidunt, inter quos Tribuni nepotem. Galli tamen tam inopinato casu non consternati, arma sumunt, tormenta magna picis navalis quam istic Præfectus reperit, copiâ, postes ædium, januas, tabulata illinere atque ignem injicere jubet. Grassante per urbem incendio, ipse Tribunus templum etiam incendit: tum Hispanus quidam, qui hæc omnia spectabat, Eja verò Tribune, annon satis iram expleveras igne in urbem injecto, nisi etiam Deo templum incenderes? Tribunus torvum intuens, quid ais, inquit, scelerestè? an ignoras homines, qui nullam servant fidem, nullo templo egere? Tribunus ergo navem in portum inducens, eam spoliis oneravit, deinde discessit.

Galli

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

GALLI CARTHAGINEM INDIAE CONTINENTIS URBEM

duce Hispano quodam nauta occupant: & idem Judicem ejus urbis
(à quo verberibus caesus) pugione transfodit.

O die fetè tempore, accidit, ut Carthagine urbe continentis Indiae occidentalis, Judex quidam Hispanus nautam flagris caedi juberet, ob leuem quandam causam, deinde illum dimitteret. Nauta regressus in Hispaniam, in Galliam transit, atque inde quinque naves deducit in Indiam usque, quae ad ostia portus Carthaginensis anchoras fixerunt. Ille admissos in cimbis & scaphas centum viros in terra exponit, cum quibus urbem petit, qui vnâ hora ante lucem adhuc somno oppressos Hispanos aggrediuntur, januas effringunt, & aedes occupant magna ex parte ligneas, aut ex arundinibus concinnatas, frondibusq; palmarum tectas. Hispanus nauta comitibus aliquot Gallis aedes Judicis, qui illum flagris caedi curaverat, ingreditur, ipsumq; repetitis vulneribus pugione confodit, interea dum reliqui per urbem vagantur & praedantur. Maxima pars Hispanorum fugâ salutis suae consuluit, aliqui caesi, reliqui capti: eaq; ratione capta fuit urbs Carthago, spoliata, & tandem incendio absumpta. Ferunt ex praeda & eorum, qui capti fuerunt redemptione, plura quàm centena quinquaginta ducatorum millia, eos, qui urbem occupant, reportasse.

C Hispani

[Faint, illegible text, likely a title or description of the map, possibly in Latin or French.]

ED ut finem tandem faciam in recitandis prædis quas Galli de Hispanis retulerunt, aliud exemplum adhuc addam. Cùm unionum piscatio serueret in Cubagua insula, fortè eò appulit navis Gallica. Hispani illico ea conspecta, bynas cymbas illius regionis Indis implent arcubus & sagittis egregiè armatis, eosq; ablegant ad Gallicam navem, illis persuadentes hos qui navi veherentur, impuros esse Sodomitas, quos nisi perdere studerent, brevi excensionem facturos, atque iis perinde atque mulieribus abuluros. Indi nulla alia disquisitione facta, cymbas versus navem remis impellunt. Galii conspicientes eos ad se venire, nudos istòs viros contemplabantur, æstimantes fortè eos vel spectandorum ipsorum causa, vel commutandarum, cum aliis mercibus, margaritarum gratiã advenire. Sed Indi viciniore facti, sagittis illos petere cœperunt atque aliquos vulnerarunt. Galli animadvertentes vulnera quæ acceperant lethalia esse, quòd sagittorum spicula toxico fuissent illita: sine mora subductis anchoris & sublatis velis inde recesserunt, Nec, ut fertur, unquam in posterum ulla navis Gallica ad istam insulam accessit. Hoc stratagemate Hispani, qui in magno metu erant, Gallos à se pepulerunt.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

ROVINCIAE Carthaginis incolae abundant fructibus, piscibus atque aliis rebus ad vitam traducendam necessariis. Arma sunt sagittae toxico illitae. Merces quas commutare solent, sunt sal, pisces, piper quod in alias continentis oras eo carentes deferunt, & cum aliis rebus commutant. Olim cum illa regio pace frueretur, magnae erant & frequentes nundinae frumenti, fructuum, Xyli, pennarum, chlamidum ex pennis confectarum, monilium aureorum, varii generis gemmarum, smaragdorum, mancipiorum, & aliarum rerum istic nascentium: & in istis commercijs singuli duntaxat quae ipsis erant necessaria, pro commutatione suarum mercium, sine ulla avaritiae aut cupidinis nota fuebant: alter alteri dicentes, cape tu hoc, illud vero mihi da. Nihil porro apud illos majore est in precio, quam tibus & potus. Verum quidem est, hunc magnam istarum nationum partem nostro exemplo edoctam, opes magnificere coepisse: sed tamen in plerisque remisit & deferbit istud desiderium.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

UVA.BHSC

ALLIS Tunia, vicinorumq; locorum incolæ, Solem pro summo numine habent, & cum adorant. Proficiscentes in bellum, illustrium quorundam strenuorumq; viro-
 rum, qui apud eos olim vixerunt, ossa & sceleta de porticis vel arundinibus sus-
 pendunt, atque pro signis militaribus circumferunt, ut eorum aspectu incitari,
 majore animo cum hostibus congregiantur. Arma sunt lanceæ ex palma, & enses lapidei. De-
 functos regulos suos sepelire solebant adjectis monilibus aureis, smaragdus, pane & vino: &
 Hispani sane dites & opulentas sepulturas istic repererunt.

MAGNI autem illius fluminis quod inter Carthaginem & S. Martham labitur, accolæ, ut
 etiam San-Marthani, Caribes sunt, & sagittarum cuspides lethifera quadam herba illinunt.
 Serenifunt, arrogantes, feri, & vindictæ cupidi. Ad bellum profecturi gestabant suum ido-
 lum Chiappam, tanquam propugnatores & auctores victoriarum, cui ante prælium man-
 cipiorum liberos, vel quos ceperant hostes immolabant, totumq; sanguine caesorum inficie-
 bant, ipsorum verò carne torrefacta vescabantur. Victoria potius, alacres redibant atque cra-
 pulæ indulgebant, hostium sanguine suum idolum illinentes. Victi verò, tristia redibant, no-
 visque sacrificiis idolum placare studebant, victoriam ab eo postulantes.

Merca-

A large, faded, and heavily stained rectangular area, likely a map or illustration that has become illegible due to age and damage. The area is mostly blank with some faint, indistinct markings.

MERCATORES QUIDAM CUM DEESSENT ILLIS CIBI, 11
 quibus velcerentur in regione vasta, noctu ex insperato quorundam
 Indorum mapalia ingredi coguntur.

ACHEA in sinu Uraba sito oppidulo Hieronymus Benzo cum mercatoribus quibusdam mulas ad Panamam perducentibus, terrestri itinere proficiscitur, adscito sibi itineris indice, & mancipio, quæ mularum curam agerent, atq; commeatu ad tale iter (quantum æstimabant) necessario. Sed cum obviarum difficultatem diutius opinione in itinere hærent, & absumptis cibariis multum itineris adhuc restaret, nec in desertis illis, culcis tamen aliquando, locis, quidquam invenirent, atque mercatores mulam unam mactare constituerent, cujus carnibus in reliquo itinere velcerentur: fortè è vertice montis fumum in convalle conspiciunt. Quàm exhilarati fuerint ea re, quilibet cogitare potest: sed nocte in tempesta, tuguria demum accodere visum est, ubi fumus fuerat conspectus, ne Indi ipsi animadversis diffugerent, metuentes, ne in servitutem traherentur. Descendunt itaque ad medium montem & illic magnam noctis partem hærent, deinde ad tuguria perveniunt. Indistrepitu expergescunt atque eos videntes magna voce Guacci Guacci inelamant (animal, id est, quadrupes noctu oberrans & prædam quærens) illo nomine Christianos appellantes, & reliquum noctis ejulatu & ululatu complent. Christiani quacunque ratione eos placare studebant, atque significant, Regio edicto sancitum, ne amplius in servitutem traherentur: atque ita panem, pisces, fructus, aprugnas carnes nacti sunt ad reliquum iter conficiendum.

D Benzo

MERCANTILE AND COMMERCIAL
INSTITUTION

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

BENZO Gotierrez præficitur à Carolo V. Cæsare Carthagini provincie continentis opulentissimæ: cò appellens, Cacicos, munera adferentes æstimata circiter septingentos aureos impurioris auri, comiter excipit, & unde id aurum accipiant, quærit, Procul inde peti & erui ex alpernissis montibus referût, deinde domum abeunt, aliquos ex suis subditis interdum ad Præfectum Hispanum ablegantes cum ferina carne, piscibus & fructibus. Sed cum rarò id fieret, & milites videret quotidie commeatum imminui, eum deferunt, solum cum nepote quatuor famulis, & nautâ, reliquentes. Rebus suis diffidenti Præfecto, Tribunus Barento cum navi militibus & comæatu onusta advenit. Eum cum militibus & comæatu recipit: navem verò ad nomen Dei remittit, cui nepotem Alphonsium de Pifa subsidium militum, inter quos Benzo erat, adducens, magnis tempestatibus excipitur, ita ut cogere tur navem ex iis locis deducere, atq; ad littus aliquot appellere, in quo reperirent Indos & aliquem commeatum. Excendunt igitur & octo dierum emenso itinere, cum nihil nisi sylvas, paludes & asperissimos montes invenirent, regredi coguntur terrestri itinere, littus maris legentes, in quò nihil, quod ederent, repererunt, præter agrestes quosdam fructus & cochleas: tandem tamen ad Præfectum Gotierrez pervenerunt: sed navis, qua veñti fuerunt, vicesimo demum post die apparuit, quam illico Præfectus ad nomen Dei remisit, ut plures milites devehere. Dum istic hærent navis reditum expectantes, testudines, quas istic repererunt, prodigiòse magnitudinis venari sunt, quadrimestri enim spatio magna quantitate in littore reperiuntur, quia istic in arena ova ponunt instar Crocodillorù, quæ deinde solis tepore excluduntur. Earum testudinum partem dum recentes erant, absument, partem in dolis ad conservandum, sale condierunt, sed ea brevi corrupta: pinguedinem tamen earum liquefactam siccilibus asservant.

D i Diego

1820

[The following text is extremely faint and largely illegible due to fading and bleed-through from the reverse side of the page. It appears to be a formal document or record.]

DIEGO GOTTIERREZ PRÆFECTUS HISPANUS CACIQVOS 14
 seu Regulos Sueré, Chiuppa atque alios, qui salutandi gratia advenerant,
 ad prandium invitat.

P RÆFECTUS Gottierrez cum omnibus militibus a Iverso flumine navigat circiter tri-
 ginta milibus passuum à portu, & regionem Suerensem ingreditur: ex censione facta,
 divertit in ædes Reguli ejus provincie, quæ erant ovali figura constructæ quadragin-
 ta quinque passus in longitudinem, & paulò pluribus novem in latitudinem, patentes circumse-
 ptæ arundinibus, & palmarum frondibus satis artificiosè contextis. Istic hærentem, Dominus
 Sueré, & Chiuppa, aliq; Cicaci, salutatum adveniunt, & fructibus quibusdam duntaxat illum
 donant. Ille miratus auri nihil esse allatum per interpretem Hispanum, qui mediocriter Indo-
 rum idioma callebat & intelligebat actiones eorum, significari jubet, hanc ob causam se eò ve-
 nisse, ut res magni momenti cum ipsis conferret, quæ magnopere illos consolarentur, atq; ut se-
 cum pranderent, retinuit, mensæq; admovit cum Sacerdote & interprete: sed Indi toto eo prandio
 vix cibum gustarunt, quia nihil adpositum erat præter gallinæ pullos, & firillam sale con-
 ditam, cibum illis insuetum: atq; quando illis quidpiam adponebatur, dabant id suis ministris
 penes eos humifedentes atq; illi porro, riderites, canibus objiciebant. Sumpto prændio, Præ-
 fectus hujusmodi orationem ad eos habuit. Veni in has regiones, amici carissimi, ad extirpandam
 idololatriam, in qua hæcenus vos Satan destinavit, & docendum veram salutis animarum ve-
 strarum viam. Jesus enim Christus Dei filius & noster Salvator è cælo in terram descendit, ut
 genus humanum redimeret, quemadmodum intelligetis ab hoc Sacerdote, qui nullam aliam
 ob causam ex Hispaniis venit, quàm ut vos instrueret in fide & religione Christiana. Itaq; præ-
 parate vestra corda ad excipiendam legem Divinam, & vos subjiciendum Imperatori Carolo
 Regi Hispaniæ & orbis Monarchæ. Illi taciti attentè hæc audierunt & caput inclinaverunt, quasi
 annuerent, deinde domum reversi sunt.

D 3 Præfectus

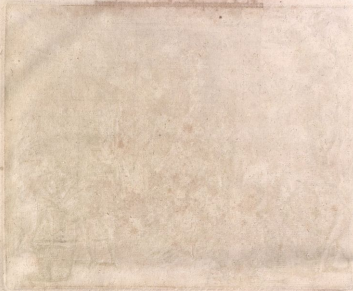

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

adstringit, & succenso igne se eos crematurum minitatur,
nisi corbem propositam sexies auro expleat.

OSTRIDII Præfectus Hispanum militem comitibus duobus Indis ablegat ad binos Cacicos ex altera fluminis parte habitantes, iisq; significari jubet, ad se illico veniant, fide data, nihil sinistra illis eventurum: parent, licet inviti (erant verò ii ipsi, qui Præfecto in eam regionem primum adveniunt, septingentos aureos donarant) Præfectus eos in penam deduci jubet, atque eorum cervicibus catenas injici, deinde in suum cubiculum productos ad spondæ postem religari, substratis noctu foliis supra quæ recubarent. Quærit ab illis, qui f sale & melle factum, quæ vicino loco defoderat: negant se scire, Præfectus ira accensus, ut sibi restitui velle minacibus verbis utens: junior illorum, cui nomen Camechiré, perterritus, aurea vasa donat, in saum, tygridum, piscium, avium, alteriusq; generis animalium formam conflata, & pendentia plures quam bis mille aureos. Sed id exiguum præ eo, quod præfectus cupiebat: magnam igitur lignorum struem incendi jubet, atq; illum ipsum Camachiré ad se adduci: magnum deinde corbem inferri, quem nisi intra quadriduum sexies auro expleat, vivum flammis injecturum minitatur. Ille mœrens pollicetur se, quæ Præfectus imperaret, facturum: verum nocte quadam perfractis vinculis effugit. Propter eam fugam, tanto dolore affectus est præfectus, ut in motuum incidere: sed nondum rectè à morbo recreatus, alteri Cacico appellato Coron, minitatus est, nisi aurum petivum adferri iuberet se illum mactaturum. Ad eum sæpius minitaretur, & semper constanter negaret Cacicus sibi aurum esse, Præfectus ira exardescens, tu me ludibrio habes, ait, at nisi cura veris aurum, quod peto, ac canibus lacerandum obiciam. Ille imperterritus, tunc me, inquit, ludibrio habes & mendax es, qui toties mortem minitatus, non me tamen necas. Sed illud intelligere nequeo, quod genus hominum sunt Christiani, qui quacumq; iter faciunt, tot scelera perpetrant, seq; mirari ait, terram tales pestes sustinere.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

MOLI HISPANOS AGGREDIUNTUR, PRÆFECTUM
 eorum cædunt : tandem tamen fugantur. Sed à recentibus Indis
 oppressi denuo vincuntur, accepto tamen subsidio, qui ex
 prælio incolumes evaserant, discedunt. 16

N O t in Hispanos annonæ inopia per deserta loca iter facientes, è sylva impeturi faciunt, Præfectum eorum cædunt, atque Hispanos etiam nonnullos. Commissa tamen per quadrantem penè horæ partem pugna, in qua etiam multi Indi ceciderunt, reliqui fugæ suæ salutem consuluerunt: Advenientibus tamen novis subsidiis Hispani jam defessi præliando, partim cæduntur, partim fuga præcipiti periculum evadunt, donec in Alphonsum Pisanum viginti quatuor Hispanos adducentem, ut Præfectum quærerent, inciderent. Simul juncti ad mare iter instituunt, ut ex his periculis se subducerent: interea magna hostium turba fit illis obviam, armorum gladiis, scutis, balistis, quas Hispanis caesis ademerant. Illi autem saltantes, ut acclamabant Hispanica lingua, cujus eorum nonnullierant periti, Accipe aurum Christiane, accipe aurum. Animadvertentes tamen Christianos non contemnendo esse numero, terga verterunt. Christiani tandem non sine maximis difficultatibus ad mare pervenerunt. Ceciderunt in iis congressibus triginta quatuor Hispani & duo Nigritæ, atque soli sex evaserunt. Ex Indis verò qui quater milleni fuisse æstimabantur, longe plures caesi sunt.

E Ferdinand-

FERDINANDUS SOTTO Floridæ præfecturam adipiscitur, in qua perveniens, vagari cepit nunc in hanc, modo in aliam ejus Provinciæ regionem, magnas opes sibi pollicens. Dum ita vagatur, in quosdam forte fortuna Indos incidit torquibus & aliis aureis monilibus è collo suspensis ornatos. Interrogati unde aurum illud peterent: responderunt ex aliis regionibus procul inde disitis. Ille existimans Indos id responsum dedisse, ut eum è sua provincia pellerent (sciebat enim Indos quid Hispani perquirerent non ignorare) nonnullos ex iis comprehendi & torqueri jubet, ut dicerent, unde illud aurum haberent: Sed inter reliqua crudelitatis exempla, quæ vir ille in miseros istos homines exercuit, id silentio minimè præmendum duxi. Quindecim Cacicos semel comprehendi jussit, minitatur se vivos crematurum, nisi ipsum docerent, unde aurum, quod gestabant, haberent. Illi tam durâ sententiâ exterriti, pollicentur se intra octidui tempus eum deducturum ad locum quendam, unde quantum vellent fumere posset, ignari tamen, vel quid dicerent, vel quid promitterent. Sotto illos circumducit, ad quærendam hanc auri venam. Duodecim dierum itinere confecto, cum nulla vena, nullum ami vestigium appareret: Sotto delusus, adeo excanduit adversus miseros istos Cacicos, ut manus illis præcendi mandaret, deinde abigeret.

E 2 Petrus

REPRODUCED FROM THE ORIGINAL BY THE
THE NATIONAL ARCHIVES

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and is mostly unrecognizable due to fading.

ERDINANDUS Cortesius in Mexico admissus à Rege Montezuma, intelligit Pamphilum Narvaez cum nongentis Hispanis missum, ut ipsum inde expelleret. Sed adversus Narvaez proficiscitur, relicto Petro Alvarado suo Tribuno cum ducentis quinquaginta militibus in Mexico, praesidii causa. Profecto Cortesio, accidit, ut magnus Indorum Nobilium numerus cum aliquot ex promiscua plebe festum quoddam celebrarent, per urbem discurrentes, saltantes & canentes. Milites Hispani egressi, ut hanc pompam spectarent, animadverterunt Indos egregie ornatos monilibus & divite alio apparatu, itaque detestanda avaritia capti, nulla honesti ratione habita, ipse Alvaradus cum maxima Hispanorum parte, strictis gladiis, saltatores istos nihil simile metuentes, adgrediuntur, plerosque cecidunt, & suis ornamentis spoliant. Mexicani autem arma corripientes, magnam Hispanorum partem occiderunt.

E 3 Franciscus

The following text is extremely faint and illegible due to the quality of the scan. It appears to be a multi-paragraph abstract or introduction section of a scientific paper.

ANNO MDXXVII. Tribunus quidam Hispanus, cui nomen Franciscus de Montejo, intelligens Provinciam Lucatan valde esse opulentam, discessit è nova Hispania ornatus titulo Præfecti ejus provinciæ, cum quingentis Hispanis, non contemnendo equorum numero, & commætu necessariò. Advenientem quidam Cacicis ejus regionis salutatum venerunt, simulantes se fœdus & amicitiam cum eo contrahere velle: utq; id illi facilius persuaderent, satis longo tempore in ejus comitatu hæserunt, donec unus illorum captata occasione, Præfectum acinace, quem Nigrityæ cuidam ademerat, ferire tentaret, ut occideret. Præfectus, fortè conjiciens quid Indus demoliretur, striëtò gladio sese defendit. Indi autem cum viderent irritos fuisse suos conatus, sese in fugam conjecerunt nullo illato, aut accepto alio incommodo. Sed Præfectus milites suos in ordinem cogens, diversis locis regionem illam invadit, omnia corde & incendio complens. Nec animum despondent Indi, sed strenuè Hispanis resistunt, donec novennali bello attriti, & amissis præne omnibus suis Cacicis & belli Ducibus, sub iugum Hispanorum venirent.

Collo-

Le 15 Mars 1674
Francisque, Capitale de la Province de la Nouvelle-France
le 15 Mars 1674

Le 15 Mars 1674
Francisque, Capitale de la Province de la Nouvelle-France
le 15 Mars 1674

Le 15 Mars 1674
Francisque, Capitale de la Province de la Nouvelle-France
le 15 Mars 1674

BENZO per Provinciam Nicaragua faciens iter, à primario quodam ejus regionis Cacico accipitur hospitio, viro septuagesimum annum agente, & Hispanicam linguam probè callente, cui nomen Dum. Gonsalvus. Postridie mane sedentem illi proximè fixis oculis intuetur, atque his verbis affatur. Christiane, inquit, quod genus hominum sunt Christiani? simulatque ingressi sunt nostras aedes, petunt maizum, mel, xylum, stragulum, & Indam qua abutantur: aurum & argentum sibi dari postulant, labores fugiunt, mendaces sunt, aleæ dediti, perversi & blasphemii: templum ingressi ad aspidendam Missam, nihil aliud quàm garriunt & absentes calumniantur, inter se digladiantur, breviter scelesti sunt. Respondens scelestos quidem eà facere, non probos. At ille, ubi nani sunt isti probi? Quod ad me (inquit) attinet, nullos hæcenus cõspexi, nisi improbos. Ego sermone commutans, interrogo: cur initio Hispanos in suam regionem recepissent. Ille, restitimus, inquit, quantum potuimus: verùm sapius ab eis victi operã equorum, existimavimus tandem, præ stare, jugum illorum subire, quam nostrũ genus continuis bellis proflus extingui.

F Nicaragua-

NICARAGUA incolæ hæc consuetudine in suis saltationibus uti solent. Conveniunt ducenti, trecenti, interdum ter aut quater milleni in unum locum, prout regio populosa est. Loco in quo saltare debent bene repurgato, unus ex iis reliquos præcedit, qui saltationis dux erit, magna ex parte in posteriorem partem gradens & interdum sese convertens, reliqui eum sequuntur terni simul, aut quaterni, servato commo ordine. Inteream in panis cantilenam aliquam modulatur: saltationis dux primus respondet, deinde reliqui repetunt ejus verba, miros gestus facientes. Unus enim flabellum manu tenet, alter cucurbitam vacuum lapillis impositis crepitantem, tertius caput pennis ornatum habet, quartus nolas è conchis paratas filo trajectas, & eturibus aut brachiis alligatas, alii convertunt se in unam partem, alii in alteram, alii crura sublevant, alii brachia expandunt, alter luscum se fingit, alter sardum, alter ejulat, alter ridet: denique mille alios mirabiles gestus faciunt. Durante autem saltatione propinatur Cacavate, potionis genus apud eos familiare, & sese mutuò ad bibendum invitant, atque ita saltationem in totum diem producunt, & sæpenuero in totam etiam noctem.

F 2 Petrus

THE HISTORY OF THE REFORMATION IN SWITZERLAND
By JOHN CALVIN, Bishop of Geneva.
Translated from the French of the Author, by
JOHN CALVIN, Bishop of Geneva.
LONDON: Printed by J. B. ROBERTSON, at the
Printers Office, in Pall-mall, 1754.

ANTONIUS de Mendoza Novæ Hispaniæ Prorex, Petrum Alvaradum in Sibollam Provinciam (quam prædivitem esse intellexerat) cum septingentis militibus mittit. Ille comparatis equis & multis aliis rebus ad protectionem necessariis, in itinere audit Indos Xalisco incolas rebellionem molitos adversus Hispanos: in quorum auxilium cum maxima exercitus parte proficiscitur. Invenit in via Petrum de Zuinga valde tristem ob multorum Hispanorum ab Indis caëorum mortem: eum ad se receptum adversus Xalifcanos ducit, atque collem, in quem confugerant & sese munierant, cingunt. Casæ enim integras arbores simul colligarant, infertis inter eas magnis saxis, post quas latebant tanquam in propugnaculo Indi, atque alia ingentia saxa similiter congeberant. Postquam eò pervenerunt Hispani, statim concitatis equis in collem adversum contendunt. Indi sublato magno & horrendo clamore, vincula, quibus arbores casæ ligatæ, secant, atque ipsas arbores cum saxis, magno impetu in subeuntes collem Hispanos provolvunt, atque insuper ingentia illa saxa. Illa cum arboribus in hunc modum provoluta, quotquot obvios habuerunt Hispanos prosternunt & proterunt. Ipse Alvaradus ab equo cum reliquis deturbato dejectus, similiter in præceps ruit, & altero post die moritur. Interrogatus ubi dolorem sentiret, Extremum, inquit, in anima.

DE LA REINE MARGUERITE ROYNE DE FRANCE

LE 15 DE MAY 1575

PAR LE ROY

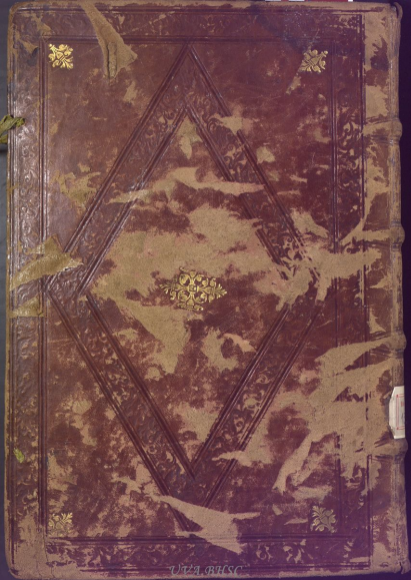
UVA.BHSC

UVA.BHSC

УВА.ВНС

VVA.BHSC

VIA BHS

UVA.BHSC
1507